

de Bayakakrant

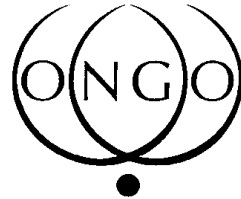
Driemaandelijks tijdschrift / 28ste jaargang / maart 2022

Afzendadres : Lutgarde Leenknecht Marktplaats 33 8750 Zwevezele Afgiftekantoor : 8750 Wingene P4A9143

Beste Bayakavriend,

Het krantje is te klein om alle ontvangen nieuws uit Congo te publiceren. We lezen in dit nummer hoe men ook daar met verbazing en ontzetting de gebeurtenissen volgt in Oekraïne, waarom het zo moeilijk is om in deze oorlog vanuit Afrika een geluid te laten horen, dat hun dagelijkse problemen er ook niet kleiner geworden zijn...maar we mogen ook getuigen zijn van verrassend bezoek, van blijfeestelijke momenten, van inzet en blijvende hoop. En we worden uitgewuifd met een warme dankjewel van de weeskinderen. Zij hopen alvast dat jij ook in 2022 hun vriend wil blijven!

Zr Lieve vertelt Maart 2022

Dag lieve Bayakavrienden,

Hopelijk startte het jaar 2022 héél goed voor jullie allemaal. Mocht het rustiger en vredevoller verlopen dan die zware 12 maanden uit 2021. Wij vernemen langs alle kanten dat het coronabeest veel van zijn pluimen verliest en zelfs voor een langere tijd uit de westerse maatschappij zou verbannen worden. Iedereen was die dominante pandemie al lang kotsbeu. Nu kan er echt een “vernieuwd leven” beginnen zonder schrik, zonder opsluiting, zonder isolering, zonder ziekte...

Maar ... écht niet te geloven ... een ander en veel geweldigere gevaar beroert onze wereld. Na weken van internationale spanning viel het leger van Rusland op 23 februari Oekraïne binnen en voert in het ganse land aanvallen uit op vliegvelden, havens, publieke en industriële gebouwen. Een “militaire operatie” zegt de president van Rusland.

Het gaat echt niet om een militaire operatie, maar wel om een schrikaanjagende oorlog.

Hier in Popo kunnen wij elke avond op TV “Euronews” volgen. Dagelijks zien wij kapotgebombardeerde flatgebouwen, raketinslagen en ontheemde, vluchtende Oekraïners die hun land verlaten. De beelden zijn schokkend. President Poutine droomt al jarenlang van een nieuw Russisch imperium. Hij wil terug naar de grenzen van vroegere tijden en om deze

droom te verwezenlijken is hij tot héél veel in staat, zelfs tot het uitmoorden van de Oekraïense bevolking... en nog???

Het is duidelijk dat het volk van Oekraïne dat niet pikt en zij bieden weerstand. Ook heel veel landen springen in de bres voor Oekraïne.

Afrika durft geen positie in te nemen. De Afrikaanse leiders weten niet aan welke kant gaan staan: die van Rusland of die van de andere wereldmachten. De meeste Afrikaanse landen beseffen goed hoe AFHANKELIJK zij blijven van de hulp en de financiële steun die vele wereldmachten beloven en bezorgen. Eén van die machthebbers veroordelen en beschuldigen zou enorme consequenties hebben voor Afrika. Onder ons durven wij wel toegeven dat Poutine de slechterik is en dat de Oekraïners slachtoffers zijn van die verdomde egoïstische zucht naar macht en bezit van de Russische president.

Wij bidden en HOPEN dat de WERELDVREDE niet nog erger verstoord

wordt en dat de humanitaire banden tussen alle volkeren dit angstaanjagend probleem overwinnen.

Ons leven in Popo ...

Onze mensen uit Popo weten niet veel van die verbroken wereldvrede.

Zij hebben andere problemen rond hun oren. Ook wij leven, dag na dag midden een onopsombare hoop **risico's**:

- de voortdurende verloedering van de sociale toestand, waarvan ook wij slachtoffers zijn

- de gevolgen van vele tegenslagen die onze weldoeners uit Europa treffen... de steun verzwakt
- de blijvende uitbuiting van het gewone volk, ondanks de honderden beloften geformuleerd door het staatshoofd en zijn regering
- de flauwe start van de beloofde staatssteun aan het onderwijs en andere sectoren (wegen, vervoer, landbouw, werkgelegenheid, handel enz...)
- het uitblijven van verbeterde lonen voor het gezondheids – en onderwijspersoneel
- de zwakke aandacht voor de jeugd die stilletjes aan ferm ontspoorde
- een nieuwe opflakking van de buiktyfus in Popo. Gelukkig kregen de dokters en het verplegend personeel uit ons hospitaal een goeie vorming van de ploeg van “Artsen zonder grenzen” die hier vorig jaar 4 maanden aanwezig waren om die plaag te bestrijden. Gelukkig lukken de meeste heilkundige ingrepen die ze moeten doen.
- een irriterende onverschilligheid van de plaatselijke politieke verantwoordelijken tegenover de miserie in de dorpen
- het kwaad manifesteert zich als wettig en normaal.

Hoe wij het in ons weeshuis ORBETH proberen vol te houden:

Wekelijks rijdt onze jeep “over en weer” naar de hoofdstad, meestal langs onberijdbare modderwegen. Bertin, onze chauffeur, koopt de nodige levensmiddelen aan voor de kinderen (melk, meel, suiker, pampers, medicamenten, mazout). Daarnaast doet hij een voorraad ingevroren kippen en vis op. Die kunnen hier in de diepvriezers van Orbeth bewaard worden. De mensen uit de cité en de omliggende dorpen kopen die in detail. De winst ervan wordt terug geïnvesteerd in het dagelijkse leven van onze kinderen en onze gemeenschap.

Ook de kleine vrachtwagen KATAN (zo noemen wij hem. Het is een afkorting van de namen van onze tweeling Kato en Ann) helpt nu en dan bij het vervoeren van zware meel- of maniokzakken.

Onze kinderen kunnen terug naar school. Door het uitblijven van het “gratis lager onderwijs” vragen de scholen terug dat de ouders bepaalde kosten helpen meedragen.

De eerste termijn kostte veel voor onze Orbethgemeenschap:

Voor onze 9 kleintjes uit de kleuterschool betaalde ik voor de 1ste termijn 60 000,00 FC/kind = 30,00\$)

Voor de 24 kinderen in het lager onderwijs gaf ik 240,00 \$ = 10, 00\$/kind (Het lager onderwijs zou volgens de belofte van het staatshoofd, gratis moeten zijn)

Voor de 18 jongeren die reeds de humaniora aanvatten, liggen de kosten veel hoger en verschillend.

In Popo betaalde ik 55 000,00 FC/leerling (28, 00 \$)

Een aantal jongeren zitten in een internaat door de keuze van een technische richting (snit en naad, mechanica, hotellerie, informatica).

Een internaat kost 100, 00 \$ per termijn en voor het schoolgeld betalen zij ook 55 000, 00 FC (28, 00 \$).

Mama Pasca (de Congolese medezus in onze gemeenschap) maakt de oudste jongens en meisjes enthousiast rond het aanleggen van onze groententuin ... en ze lukt.

Onze kinderen helpen ook bij het aanbrengen van drinkwater uit de bron (op een 7-tal km van de gemeenschap). Elke week trekken zij 2 maal naar de bron.

In de namiddag proberen wij een paar uurtjes bijlessen te organiseren.

De puntenuitslag voor de eerste termijn was PRACHTIG. Alleen 2 kinderen haalden geen 50 %. Wij

moeten er natuurlijk bij vertellen dat wij niet toelieten om onze kinderen in de septembermaand te laten overgaan naar een hoger studiejaar. Het vorige schooljaar werd een fiasco: 5 maanden werden de scholen gesloten door de coronamaatregelen. En toch kregen zij op het einde van het schooljaar in september een rapport met “goeie punten”. Onnodig er uitleg aan te geven. Het waren GRATIS GEKREGEN PUNTEN ... en heel waarschijnlijk waren het vooral de kinderen die alle kosten konden betalen die een hogere klas binnen mochten. In samenspraak met het schoolhoofd en de familie van de kinderen werd er besloten dat onze kinderen het jaar zouden overdoen.

Het klein droogseizoen is altijd een moment van “veel meer zieken” dan gewoonlijk; de temperatuurschommelingen brengen griep en malaria mee. Onze kleintjes zijn er gevoelig aan. Wij hadden dus veel hospitaalopnames en medicatie voor malaria en verkoudheden te betalen. Een speciale zorg moest worden gegeven aan Emmanuel ... Het ventje van 1 jaar oud vermagerde zienderogen in de februarimaand. Na elke maaltijd moest hij braken en er volgde zelfs een niet te stoppen buikloop. Het werd een opname in het hospitaal. Wij riepen er ook de familie bij. Er moest een onderscheiding komen of er geen onopgeloste problemen rondwarrelden tussen de familie van de gestorven moeder en die van de vader. En inderdaad, sedert de dood van de moeder was er nooit een verzoeningsronde gebeurd tussen de twee families. Als dit nooit wordt uitgedalaberd volgt er meestal een wraakname op het kind. Wij hadden er schrik voor.

De families kwamen tot een compromis en aanvaardden het sterven van de mama van Emma zonder een wraakoorzaak te verzinnen... Wij HOPEN dat het een duurzame vrede is en dat Emma echt graag gezien wordt bij de nonkels en de tantes langs vaders-en moederskant.

KATO en ANN

Ook onze vedetjes, den tweeling KATO en ANN, baarden ons zorgen.

Wij vertelden reeds vroeger in welke miserabele toestand de boorlingskes 16 maanden geleden aan onze zorgen werden toevertrouwd. Het is in het

dorp Katota, op 45 km van Popo, dat zij het levenslicht zagen. Kato, het oudste woog 1, 100 kg en Ann 1,200 kg.

Héél vlug bloeiden zij in Orbeth open tot mooie, schattige baby's ... en toch kregen wij hun gezondheid niet onder controle. Verkoudheden, abcesjes over het ganse lichaam, jeuk, ongemakken en een duidelijke allergie aan héél veel dingen ...

Onze bezorgdheid steeg ten top toen Kato een eerste astma-aanval moest overwinnen. Op voorspraak van de dokter beslisten wij hen naar een pediater in Kin te sturen.

Ya Lieve zou hen vergezellen.

Een eerste ceremonie ondergingen zij in Orbeth. De vooravond van hun reis naar de hoofdstad moesten de kleintjes een stuk van een "KOLA-NOOT" opknabbelen.

De kolanoot is heel gebruikelijk in vele traditionele culturen van Congo. Ook de Yaka's geloven in de symbolische waarde van de noot. Het wordt

vaak geconsumeerd om gasten te verwelkomen, als bruidsschat voor de familie van de bruid, om reizen te doen slagen. Het wordt ook gegeten als symbool van gedeelde vriendschap of om een verzegelde overeenkomst of een verzoening tussen twee partijen te duiden.

Ongelooflijk, de gastjes smulden die binnen alsof zij dat reeds gewoon waren. De noot heeft een bittere smaak en is heel hard.

De reis naar Kin werd voor ya Lieve en het ganse gezelschap een waar avontuur. De schrik van de jeep en de

verwondering voor alles wat zij te zien kregen drukten zij uit in hun kleutergebroebel. Een veel moeilijker ervaring werd het bezoek aan het hospitaal en de pediater. Die stuurde ons naar een dermatoloog en daar vernamen wij dat de kleintjes nog altijd de gevolgen van een moeilijke geboorte meedroegen ...

De moeder stierf zeker met astma en de kleintjes werden er ook door besmet.

Zij hebben een “dermatite atopique ou un eczème constitutionnel”. Medicatie werd voorgeschreven en wij kunnen de verzorgingskosten naar beneden drukken door gekregen raad goed op te volgen. De tweeling mag alleen katoenen kledij dragen. Zij moeten speciale, zachte zeep gebruiken (*savon de Marseille*). Ze zijn zeker allergisch aan veel groen en planten. Als wij hen goed opvolgen kunnen zij van die kwaal verlost worden rond de ouderdom van 6 à 7 jaar. Wij willen ons best doen!

Bezoek van “Guillaume en Charly”

Met enkele krachtige zinnen wil ik teruggrijpen naar speciale gebeurtenissen uit de januari- en februarimaanden.

In januari kregen wij onverwachts bezoek van “Guillaume en Charly” twee jonge,

Franse globetrotters. Reeds 15 maanden trekken zij met “de fiets” doorheen Europa en Afrika. Een 15-tal landen doortrokken zij: van Frankrijk over Monaco, Spanje, de Magreblanden, Egypte, Soedan, Ethiopië, Kenia, Tanzania, Zambia, Angola en Congo. Een 90-tal kilometers van bij ons trokken zij de grens van Angola over. Zij volgen nooit een hoofdweg en doorheen de savanne en het bos, langs ongekende broussewegeltjes, belandden zij bij ons. Zij zouden slechts overnachten en ‘s anderendaags verder trekken. Zij hadden geen tijd te verliezen. Nog een 8-tal dagen mochten zij genieten van de wondermooie natuur. Bij ons bleven zij drie dagen hangen ... ze zijn op tocht zonder geld, zonder eten, zonder kennis van het land of de streek, zonder zekerheid ergens te kunnen overnachten ... Wij stelden geen vragen en dat beviel hen enorm.

Wat wij konden opvissen uit hun contacten:

Zij zijn klaar om de wereldorde te veranderen, of dat nu realistisch of idealistisch klinkt. Zij doen niet meer mee aan wat de Franse maatschappij hen vandaag aanbiedt. Zij zoeken een leven zonder grenzen, zonder regels, zonder politiek ...

Liefde maakt hen blij, maar zij verlangen naar autonomie met smaak voor de eenzaamheid en de vrijheid. Zij verlieten de school, maar blijven fans van goeie leraren en minder van het nationaal onderwijs

Zij geloven niet meer in de democratie van Europa en steunen de onthouding bij de verkiezingen. Over hun familie lieten zij niks los. Ze knoopten wel een sympathieke en gevoelige band aan met onze kinderen.

Eén van de twee fietsen was volledig kapot. Zij kochten een prauw en hoopten zelf te bagadderen tot in Bandundu. Daar zouden ze de fiets laten herstellen, de prauw verkopen en per fiets naar Kinshasa trekken nog vóór 30 januari.

Ondertussen lieten zij weten dat Charly zijn

telefoon (en de foto's) liet vallen in de Kwilurivier en dat zij tijdig in Kinshasa aankwamen.

Zij vatten per fiets de terugreis aan naar Frankrijk ...

Hopelijk vernamen zij tijdig in wat een triestig probleem hun land en gans Europa verweekeld zit met Rusland.

Blijfeestelijkheden

Vooraleer wij de poort van 2021 hadden dichtgetrokken in Popo organiseerde onze Congregatie een onvergetelijk feest op zondag 26 december 2021.

Drie jonge medezussen verbonden zich aan God en aan de congregatie door eeuwige geloften.

Twee zilveren jubileums kregen ook de volle aandacht en niet in het minst het “Gouden jubileum” van ya Lieve. Eigenlijk wou ze geen jubileum van “50 jaar” vieren. Dat werd aanvaard in België. Hier in Congo werd het feest een volledige VERRASSING... en inderdaad, ik deed van harte mee aan die verrassingen.

Dankzij de financiële hulp van goeie weldoeners konden wij haar een UNIEK GESCHENK aanbieden: de aanwezigheid van haar geliefde tweeling Kanku en Mbuyi uit Kananga, samen met de algemene verantwoordelijke, de vicaris en een plaatselijke overste van de congregatie waarvan zij de begeleiding verzekerde van 2011 tot 2020. Ook de familie van ya Pol Kayolo, haar overleden levensvriendin, werd uitgenodigd: mama Domi en mama Celine Kayolo. Ook onze gemeenschap heeft “mémé” (zo noemen de kinderen haar) ferm gevierd. Onze polyvalente zaal (betaald door de Bayakavrienden) wordt telkens goed gebruikt voor al de feesten en ook wij mochten hartelijk profiteren.

Het werd een heel mooi feest vol lof en dankbaarheid want in die 50 jaar heeft ze heel veel betekend voor het Yakavolk en ook voor de congregatie. De oudleerlingen uit Kinshasa organiseerden ook een prachtfeest op

vrijdag 18 februari. Zij houden veel van haar en zijn diep dankbaar om de opvoeding die zij hen verzekerde ... het werd voor hen een unieke voorbereiding op een mooi en geslaagd leven. Nu is er nog een feest bij de familie Kayolo op zaterdag 11 maart. Wanneer jullie dit krantje te lezen krijgen zal dit feest reeds voorbij zijn. Dit allemaal uit dankbaarheid om zovéél wat ya Lieve heeft verwezenlijkt en betekende. Zij was en blijft echt een getuige van Gods LIEFDE.

Zijzelf getuigt :

« Diep bewust van het specifieke van mijn levenskeuze, geloof ik nog altijd sterk dat alleen de evangelische waarden van Jezus onze wereld kunnen ombuigen naar VREDE, GOEDHEID, GELIJKWAARDIGHEID en LIEFDE

Deze Godsdroom hoop ik nog in de volgende jaren gestalte te kunnen geven midden mijn medezussen en onze kinderen ... zelfs met een verzwakt en uitgeput lichaam ».

Wij hebben het jaar 2022 heilvol ingezet maar het duurde niet lang.

Nieuwe beproevingen vroegen om sterkte en geloof.

Op 12 januari stierf de schoonbroer Fernand van ya Lieve.

Op 18 januari stierf de vader van zuster Blandine.

Op 29 januari verloor zr Clarisse haar moeder en de volgende dag stierf de broer van haar moeder. De emotie was té fel voor de broer.

Ook het bisdom van Popokabaka heeft een priester verloren in Kinshasa. Hij werd in Popo begraven.

Lieve Bayakavrienden,

Jullie hebben het zeker reeds vernomen. Op 12 maart vlieg ik naar België. Bij het lezen van dit krantje zal ik reeds in jullie midden vertoeven. Dit om het huis van onze ouders te helpen leegmaken. Een groot stuk van de inboedel mag ik meemenen naar Congo. Vele dierbare zaken zullen er een tweede leven krijgen en blijvende herinneringen zullen voortbestaan in alles wat wij kunnen gebruiken.

Na 6 weken keer ik dan terug. Bij het volgende Bayakafeest op 15-16 oktober hoop ik in jullie midden te zijn.

Zodra ik in de maand april terug in Congo ben starten wij met het project van de daken. Wij hopen dat de koffieverkoop goed lukt en dat de opbrengst ervan ons zal toelaten om de nodige verf aan te kopen. **Dank aan allen die ons hierbij steunen.** Ook de kinderen zijn echt heel dankbaar want ze weten goed dat het zonder jullie steun voor hen niet mogelijk is. Onze kinderen stellen het verder goed, ze groeien, we proberen hen zeker het nodige te bezorgen om op te groeien tot gelukte en verantwoordelijke volwassenen.

DAARVOOR BLIJVEN WIJ OP JULLIE STEUN REKENEN.

vzw 'De Bayaka-vrienden'

Markplein 33, 8750 Zwevezele, Tel. 051/613244 – 0495/412715

E-mailadres: bayakavrienden@telenet.be

Website: www.bayakavrienden.be

Reknr.: BE22 3800 1632 2747